

DE SOCIETATIBVS

TRACTATVS

LEONARDI DVARDI

MANICALCIATENSIS

ORDINIS CLERICORVM REGVLARIVM

THEATINORVM PRESBYTERI, THEOL.

A C I V D.

IN QVO AGITVR

- De societate in genere.
- De societate omnium bonorum simpliciter.
- De societate omnium bonorum ad quæstum.
- De societate omnium bono-

- rum inter coniuges.
- De societate negociationis.
- De societate animalium.
- De societate Officiorum Rom. Curia denique diffusè tractatur.

Cum his enim reliquarum omnium societatum explicatio sufficienter traditur.

NEAPOLI Ex Typographia Octavij Beltrani, MDCXXXIV.

Superiorum Licentia

TRACTATUS
DVARDI
DE
SOCIETATIBVS.

Illustriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino

D. THOMAE

CARACCILO

ARCHIEPISCOPO TARENTINO

Ex Cler. Regul. aſſumpto

Nelyto tuo muniti nomine pro-
dunt hi de Societatibus libri, quos
numeris omnibus à ſe aſſolutos
patruus meus, etiam committere
prælo iam cæperat. Obteſtatur Typographus;
Leonardum affirmare non ſe peruenturum ad
libri primi calcem, vel typis properantibus: cum
autem poſtremum eius libri iam impreſſum ad
autorem tolium, deferret, inopinato audiuiſſe;
Virum probum ſenio, labore, & aduerſa, atque
diutina conſectum valetudine eodem prorsus
die

LEONARDI DVARDI

Ordinis Clericorum Regularium

Presbyteri.

TRACTATUS DE SOCIETATIBVS

Liber Primus.

In quo agitur de Definitione Societatis in genere, & quamplurima ad totius tractatus generalem intelligentiam sufficienter traduntur.

De Definitione Societatis.

Caput. I.

Quotuplex sit definitio. Q. I.

S Y M M A R I V M.

- 1 Definitio apud Dialecticos duplex: quid nominis, & quid rei.
- 2 Mutuum, et commodatum qualiter inter se differant.
- 3 Possessio ex eo dicitur, quod pedum positio.
- 4 Testamentum ex eo dicitur, quod testationis sit.
- 5 Definitio quid rei explicatur, post explanationem definitionis quid nominis.
- 6 Iustitia cur per voluntatem definiatur, ostenditur.
- 7 Habitus per actus saepe definiuntur.
- 8 Habitus est principium boni actus.
- 9 Iustus dicitur ex eo quod ius custodit.
- 10 Iustitia cur dicatur constans, & perpetua voluntas.
- 11 Iustitiae definitio tradita à Diuo Thoma.
- 12 Definitio in Moralibus qualiter dici possit essentialis.
- 13 Definitio omnis in iure periculosa est.

D e uidentiam eorum; que in hac re dicenda erunt, est adnotandum, quod secundum Dialecticos duplex datur definitio, quid nominis scilicet altera, altera vero

quid rei. Prior est subiecti, et hynologia, seu derivatio; posterior autem est rei quidditas, natura, & essentia. Exemplum primæ definitionis patet ex tex. in l. 2. §. appellata. ff. si cert. perat. ubi Iurisc. definiens mutuum sic ait, *Mutuum ex eo dicitur, quod de meo fit tuum.* siquidem mutui transfertur dominium penes mutuatarium, cum re mutuata uti non valeat, nisi consumet illam, ad differentiam rei commodatæ, cuius dominium non transfertur penes commodatarium, & propterea mutuatario satis est, si rem mutuatam eandem specie reddat: commodatarium vero eandem rem commodatam numero restituere oportet. ut in d. l. 2. §. mutui autem datio. Sic etiam Paulus Iurisc. in l. 1. ff. de acquir. posses. Ex Labeone, possessionis nominis definitionem assignans, inquit, *Possessio ex eo dicitur, quod pedum positio.* & Iustinianus Imperator in iust. test. *testamentum.* (ait) *ex eo dicitur, quod testationis sit.* Exemplum denique posterioris definitionis, constat in naturalibus ex definitione hominis, qui animal est rationale; acque ideo animal, & rationale, cum totam contententiam essentiam hominis, merito dicuntur

I N D E X.

V

Verba.

Verba contraria sunt attendenda quando alter non
constat de voluntate contrahentium. l. 2. c. 2. q. 1. n. 10.
fol. 147.

Verba sunt verba, que sunt in animo passivum. ib. n. 11.

Verba attenduntur iuxta se natura contractus aliquo modo
interpretantur. ib. n. 12. f. 148.

Veres.

Veres, & circumscripta veris omnia ex socij omnium honoris
sunt de communis. l. 2. c. 1. q. 5. n. 12. f. 129.

Ad & quando maritus viro debeatur socij. ib. n. 13.

Vidua, & Pupilli.

Vidua, & pupilli dantes bona sine maritus suis pecunias
ad rationem quinque pro 100. credentis illis centi abire
excojantur. l. 2. c. 6. §. 1. q. 11. f. 197.

Vino.

Vino ut qui capitur, & baccatur, ita ex amore, & amore fer-
more, ubi siura de amore capiti etiam receduntur. l. 1. c. 2.
q. 3. n. 23. f. 16.

Vinum, & mulieris apollinare factum homines. ib. n. 24.

Vnus.

Vnus ex socij si vult ut sua pradij pars seminetur, & alter
procedenter agat eam seminet, in nullo tenetur socio contri-
buere. l. 1. c. 5. q. 6. f. 109.

Vnus ex socij potest edificare super murum communem de-
stinatum ad reedificandum, & c. n. 7.

Vnus ex socij si conferat solam pecuniam, & alter pecuniam,
& operam, aut utique conferat pecuniam, & operam
iniquitatur, & c. l. 1. c. 4. q. 10. n. 10. f. 111.

Vnus ex socij non solum potest recipere duas partes danti in
alterum, sed etiam totum periculum, & damnum. l. 2. c. 4.
q. 12. n. 9. f. 114.

Vnus contractus non convertitur in alium, in quo pecunia est
necessaria. l. 2. c. 6. §. 3. q. 1. n. 12. f. 340.

Voluntas.

Voluntas semper presumi durare, nisi expressè revocetur. l. 3.
c. 4. q. 3. n. 7. f. 450.

Voluntas expressa dissolvitur societas per expressam renun-
tationem. l. 3. c. 4. q. 3. n. 1. f. 471.

Voluntaria morte.

Voluntaria morte civilis, & sic per Religionis ingressus dis-

soluitur societas. l. 3. c. 3. q. 1. n. 1. f. 418.

Virus.

Virus est contra ius naturale, & rectam rationem. l. 1. cap. 1.
q. 3. n. 15. f. 181.

Virus non potest consistere extra macerem. l. 2. cap. 5. §. 1. q. 7.
n. 9. f. 292.

Virus quilibet est involuntaria ex parte dantis. l. 2. c. 6. §. 2.
q. 11. f. 333.

Vsurarii.

Vsurarii fructus, an, & quando ipso iure habeat a lege contra
hominis fallum computantur in sortem. l. 2. cap. 6. §. 2. q. 2.
n. 14. f. 326.

Vsurarium contractum celebrans, quem si ratum scierit, aliis
iustum celebrasset, potest ratione interesse pro rata incre-
mentum ex eo perceptum retinere. l. 2. c. 6. §. 2. q. 11. n. 12.
fol. 332.

Vtile.

Vtile per inutile non vitatur. l. 2. c. 6. §. 1. q. 13. n. 18. f. 302.

Vtile per inutile non vitatur in separabilibus. l. 2. c. 6. §. 2. q. 5.
n. 6. f. 311. & utrum q. 3. n. 21. f. 365.

Vtile per inutile vitatur, quando vitium est contra formam
affus. l. 2. c. 6. §. 3. q. 1. n. 13. f. 344.

Vulneratus.

Vulneratus levis, & ex pecunia, seu carentia Chirurgi sit
meritum, mors an imputetur vulnerati. l. 2. c. 6. §. 4. q. 12.
n. 3. f. 389.

Vulneratus levis si ex penuria Medicorum moriatur, mors
non imputatur vulnerati. ib. n. 8. f. 390.

Vulnus.

Vulnus, an, & quando dicatur mortale. l. 2. c. 6. §. 4. q. 12. n. 1.
fol. 388.

Vxor.

Vxor quomodo tenetur operari viro quoad obsequia matri-
monialis, & ibidem quaesita per eam in mercatura, aut
in arte aliqua, sua sibi faciat. l. 1. c. 3. q. 5. n. 3. f. 41.

Vxor non solum expressè, sed etiam tacitè potest societatem
contrahere. ibid. n. 4.

Vxor tenetur marito operari. l. 2. c. 3. q. 1. n. 1. f. 137.

Vxor potest contrahere de iure societatem omnium bonorum
cum marito. ibid. n. 1.

Vxor in quibus tenetur, & in quibus non tenetur operari
marito. ibid. n. 3.

F I N I S.

R E G E S T V M.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq
Rr Ss Tt Vv Xx Yy Zz

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm
Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vuu.

A B C D E F G H I.

Omnes sunt duerniones, præter A Vuu quæ sunt terniones.

NEAPOLI, Apud Octavium Beltranum. M. DC. XXXIV.
Superiorum licentia.